PILEI
Archi-Episcopi Genuensis
magnæ in Constantiensi Concilio autoritatis,
INGENUA PARÆNESIS
AD
SIGISMUNDUM IMPERATOREM
CONSTANTINI MAGNI ÆMULUM
DE
REFORMATIONE ECCLESIÆ
In Concilio Constantiensi
prosequenda.

Ex antiqvo MSCto BIBLIOTHECÆ PAULINÆ LIPSIENSIS ACADEMIÆ.

Constantini Imperatoris somnium memorabile.

SIcut vera narrat historia, SERENISSIME PRINCIPUM, *Invictissime Domine*, *Constantinus* adversus Maxentium bellum parans vidit per soporem in cœlo *signum crucis* flammeo nitore rutilare, & Angelos sibi assistentes ac dicentes: CONSTANTINE, IN HOC VINCE. Licet Eusebius dicat, Constantinum prædicta verba vidisse in scriptura, conserta circa prædictum signum crucis.

Constantinus in cruce victor.

Ex quo *Constantinus crucem in vexillo militari* depinxit. Et sic paratus contra Maxentium processit.

Constantini labarũ.

Qvo in flumine demerso, *Constantinus triumphans* Romam ingreditur. Et cum ob honorem triumphi imagines illi Senatus erigeret, ipse *vexillum sanctæ crucis depingi fecit*, & subter ascribi: *Hoc est invincibile signum Dei vivi.*

Vexillum Constantini triumphantis.

Hunc Ambrosius, Gregorius, & multi alii dicunt esse magni meriti apud Deum: Qvia *primus Imperatorum* viam fidei & devotionis Principum dereliqvit.

Qvæ verba, sive per Angelos nunciata, sive in scriptura conscripta, Tibi, *GLORIOSISSIME PRINCEPS & Domine noster*, existimo convenire. Ut merito dicam: *CONSTANTINE, IN HOC VINCE.*

Comparatio Sigismundi ac Constantini Imperatorum.

Te enim digne in hoc *Constantinum* dici posse, video, *imitatione, loco, & virtute.*

Constantinum enim multipliciter *imitaris.* Dum, sicut ille, *fide ac devotione* præpolles.

Dum, sicut ille in Synodo *in Nicea Bythiniæ* congregari fecit xxx. Episcopos: Ita tu *in Constantia Germaniæ* fecisti, ac facis: Tanto amplius: Qvod *in illo* pro Apostolico interfuerunt Vitus & Innocentius, Romanæ Ecclesiæ presbyteri: *In hoc* autem tua solicitudine, cura, tuisqve precibus *ipse Apostolicus adest*, adest & *sacrum collegium.*

Concilium uterque convocavit.

Dum, sicut illi prima die sui baptismatis Apostoli Petrus & Paulus apparuerunt, *tibi* opinor *ipsam apparere divinitatem*, & gratiam prævenientis Altissimi, quâ illustratus tam efficaciter & prudenter *divinis insistis operibus.*

Dum, sicut ille in laudem & gloriam Dei, & Ecclesiæ Sanctæ propagationem & commodum, I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX. sucessivis diebus *nova fecit edicta*, nova concessit privilegia, ac sicut de illo scribitur, *honorem cleri tuebatur in omnibus:* Ita, tuæ gratia majestatis *per dies singulos cogitas, disponis & agis ea*, quæ si perficiantur, majus & melius beneficium in obseqvium Ecclesiæ præstiteris, ac populo fidelium gratiorem & *utiliorem rem* egeris, *quam fecerit Constantinus.* Majus enim & melius Ecclesiæ ac fidelibus *donum* dari non potest,

Edicta pro Ecclesiæ salute uterq; Imperator concepit.

quam *unitatis & pacis*, Angelicis vocibus super reliqua omnia commendatum.

Dum, sicut ille, insigni *humilitate & clementia* viges & vales. Unde de eo scriptum est, quod edicto publico *per totum orbem ædificari jussit Ecclesias*, collatis pecuniis affluenter ex regiis thesauris, scribens simul civitatibus, ut populus Episcopis ministraret de regali fisco, unde sanctæ perficerentur Ecclesiæ. Ipse vero legendo, scribendo & meditando se multum exercebat. Et Princeps invictus, per dies singulos fide & devotione crescens, inexplebili gaudio de Ecclesiarum profectibus replebatur.

Unde *te* quoque *imitatione Constantinum* meritò possumus nominare.

Sigismũdus à Concilio Constantiensi Constantinus dicendus.

Loco etiam. Dum Romanum, summumqve Pontificem, Sacrum collegium, sacrumqve concilium, *Constantiam adduxisti*. A qua *Constantinus* merito nominaberis, si id in ea perficies, quod *Henricus III.* præclarissimæ memoriæ prædecessor tuus. Qvi de Hungaria reversus *Synodo Constantiensi* adfuit, ubi cunctis, qui deliquerant in se, debita dimisit, omnibus inimicis pacem hactenus inauditam tam in tota Svevia quam in aliis provinciis per regiæ censuræ edictum confirmavit, & natalem Domini Treveris celebravit, ibiqve omnes, qui in regiam majestatem deliqverant, crimine absolvit. Eandemqve legem, sicut prius, per totum regnum promulgavit, ut omnes delicta sibi invicem condonarent. Istaqve edicta est illa famosa & insignis pax, quæ *pax Constantiæ* nuncupatur. Qvam profecto hæc, quæ *hic* agitur, scilicet Ecclesiæ & totius orbis fidelium, merito & gloriâ superabit. Tu *ex hoc loco* digne *vocaberis Constantinus.*

Henrici III. Imperatoris res gestæ.

Constantiense concilium particulare sub Hẽrico III.

Memorabilis pax Constantiensis ab Henrico III. parata.

Restat ut etiam *virtute constantiæ* dici valeas *Constantinus*. Hæc virtus sic describitur: *Constantia* est stabilitas animi firma, & in proposito perseverans, quæ omnem virtutem circuit. Unde Valerius ad Tiberium Cæsarem: *Cur enim sic comparatum est, nisi, ut quisquis se aliquid ordine ac recta mente complexum confidit, vel jam gestum, si obtinetur, alacriter tueatur, vel nondum editum, si interpelletur, sine ulla cunctatione ad effectum perducat.* Inde in seqventibus subdit de Fulvio Flacco, quod *constantia* victoriæ quoqve gloriam antecellat. Ex qua Q. Fabium Maximum, Cn. Pisonem, M. Munidicum, Scævolam Augurem, Menium Centurionem, Blasium quendam Phocionem, Socratem, Ephialtem Syracysanum, Alexandrum Macedonium, Regem illum famosum, singulariter extollit.

Constantia Sigismundi in arduo cœpto.

Ex qua Tu quoque usqve in hodiernum diem vere & merito commendaris. *In hoc* præsertim, quo *agitur de integritate reformationeq; Ecclesiæ. Quamusque in consummatum finem ut prosequaris, eadem virtus exigit.* Quæ, ut in Decretis scribitur, tanta est, & esse debet fidelibus, ut prius auferatur vita, quam consummatio seu perfectio recti operis.

In Concilio Constantiensi sub Sigismundo actum de Reformatione Ecclesiæ.

Est autem *hæc virtus*, servare modum inter mutabilitatem seu levitatem & pertinaciam. Qvorum utrumq; reprehensibile judicatur. Mutabilitas vero dum homini inest, inesse ei judicatur stultitia, vel peccatur impatientia, vel defectu dilationis boni, aut duplicitate animi.

Qvæ omnia à tua Majestate avertat ille, cujus causam & Ecclesiæ proseqveris, Dominus Jesus Christus, ac faciat, ut digne voceris *Constantinus, imitatione, loco & virtute.*

Arduum Concilii Const. ac Sigismundi negotium clerũ reformãdi.

Constantine igitur *in hoc vince.* In hoc scilicet *opere dignissimo, utilissimo, desideratissimo.*

Dignissimo quidem: Qvia omnem cujusvis operis, quin etiam simul omnium operum dignitatem excellit *Opus integrationis & reformationis Ecclesiæ*, quam Deus omnipotens, æternus & immensus, sua clementissima pietate homo factus, suo pretioso sangvine dedicavit. *Opus* est itaqve *hoc divinum potius, quam humanum.* Ideoqve in Decretis describitur Ecclesia Christi, fidelium multitudo, fide & charitate unita, qvæ sponsa Christi dicitur pudica & incorrupta, extra quam salus non habetur, & à qua per schisma præcisos comprimere spectat ad Principes seculares. Et quando in ea sunt duo aut plures rectores, non est sponsa sed scortum.

Reformatio Ecclesiæ opus divinum.

Utilissimo autem, respectu animarum & corporum, non unius hominis tantum,

tum, aut unius provinciæ vel patriæ, sed *totius orbis*, cujus *universale bonum*, *summum & maximum hæc integratio reformatioq;* concernit.

Summũ ac universale bonũ Reformatio Ecclesiæ.

Inexplicabilia sunt, SERENISSIME DOMINE, *bona*, publica & privata, spiritualia & temporalia, quot & quanta *integrationem reformationemque hujusmodi consequentur*. Sicut inexplicabilia sunt mala, animæ & corporis detrimenta damnaq;ve gravissima, publica & privata, quot & qvanta in diversis regnis, & pene in omnibus partibus orbis ex hoc schismate & *incompositione Ecclesiæ* conseqvuntur. Non explicare modo aut scribere, sed nec cogitare quis possit in utramq; partem, *ex integratione & reformatione quot bona*, ex schismate & incompositione quot mala proveniant.

Utilissimum opus.

Opus itaqve, *quod agitur*, *omnino* quævis *opera humana utilitate* sicut & *dignitate præcellit*.

Accedit, quod *desideratissimum est opus*. Hoc nunquam enim tantum tamq; *universale* cujusqvam rei fuit *desiderium*, nunqvam tanta *expectatio*, quanta hujus *desideratissimæ integritatis & reformationis Ecclesiæ*.

Desideratissimum Reformationis opus.

Hæc *spes & expectatio*, PRUDENTISSIME DOMINE, si perficiatur, nunqvam fuit tanta lætitia, jucunditas, exultatio in fidelibus & populo Christiano. Si, quod absit, & avertat misericordia Creatoris, *frustretur & irrita maneat*: Quis explicet, quantus *mœror*, quanta *tristitia*, quanta *confusio & irrisio ac derisio totius cleri*, quin & imperialis honoris, Ecclesiæ, ac fidei, & catholicæ religionis, specialiterq;ve *omnium Germaniæ Prælatorum & procerum, qui è suis manibus rem hujusmodi imperfectã labi sinant?* non audeo, CHRISTIANISSIME PRINCEPS, non audeo cogitare. Avertat hunc casum, avertat clementia creatoris & redemtoris nostri.

Ardens reformationis desiderium.

Damna ex irrita reformatione oritura.

In hoc itaqve *opere dignissimo, utilissimo, & desideratissimo, Constantine vince*. Vince siqvidem hostes, vince difficultates, vince superiores & prædecessores tuos.

Gravis admonitio ne Reformationis negotium, in Concilio Const. quæsitum, negligatur.

Vince quidem *hostes*, hostes *fidei*, hostes *imperii*, hostes *tui*.

Reformationis à Sigismũdo instituenda fructu.

In hac enim *integratione & reformatione Ecclesiæ* vinces hostes *fidei*, qui invalescunt, invalueruntq;ve numero magno, cum pudore & rubore Romanæ Ecclesiæ, Romani Imperii & nostri temporis, quo ipsam civitatem sanctam *Hierosolymam*, tanto fidelium cruore quæsitam, amissam non curamus, maluimusq;ve gladios & potentiam, quos in infideles exerceri deberet, in proximos & fideles convertere, cum tanta ignominia & injuria nominis Christiani.

Reformatio Ecclesiæ sectarum remedium.

Vinces hostes imperii & rebelles. Qvod profecto, tua pace, tua cum venia dixerim, aliter facere non poteris, nisi in *hac integratione reformationeq; Ecclesiæ*.

Reformatione Ecclesiæ imperii hostes debellãdi.

Vinces hostes tui, & detractores, quos multos tibi fecit inclyta virtus, cui semper mali & reprobi minitantur & detrahunt.

Inter quos illos præcipuos, *præcipueq; cavendos* putaverim, si qui sint, *qui ullis artibus, ullo ingenio, ullis promissis, te à sancto & recto proposito mutationis & reformationis Ecclesiæ tentant abducere, seducere vel avertere*.

Sigismũdum variis artibus à Reformatione abstrahere studuerunt.

Vince *difficultates*. Huic enim tam *grandi & optimo operi* magnas inesse difficultates oportet. Sed tua virtute superandas ac vincendas. Ne credas rem tanti meriti, tantæq;ve virtutis carere *insidiis*, carere *amulis*, carere *multis laboribus*, multis *impensis*, multis *vigiliis* & dispendiis.

Difficile opus reformationis.

Et si alia desint, vigilat & cernit nunc maxime ille humani generis hostis, cui tuæ *vigilantiæ, sinceritatis, virtutis, fidei & devotionis clypeus* objiciendus est.

Vince *prædecessores tuos*. Hoc loco, ILLUSTRISSIME PRINCIPUM, commemorare possem singulorum prædecessorum tuorum laudabilia gesta erga Ecclesiam, erga summos Pontifices & sacrum collegium, *in conciliis generalibus*, & aliàs. Sed brevitas, & tua insignis peritia, cui ea omnia nota sunt, faciunt, illa nunc recensenda non esse.

Qvæ etsi multa magis sint, hoc tamen, *quod nunc agis, & quod habes in manibus, majus & melius omnibus* illis est. Quod *si perfeceris, vinces* omnes, qui te dignitate hac & sublimitate Cæsarea præcesserunt, ipsos etiam *Tiberios*, *Philippos*, *Constantinos*, *Constantes*, *Jovianos*, *Valentinianos*, *Gratianos*, *Theodosios*, *Arcadios*, *Honorios*, *Marcianos*, *Leones*, *Justinos*,

Magna spes reformationis per Sigismundum Imperatorem conficienda.